

Tájékozottnak lenni jó!

SZENTESI ÉLET

Október 1.

A mellrák elleni
küzdelem világnapja.

SZENTESI HŐSÖK

Beszínezi a múltat

Niethammer Zoltán

- Amit a mellrákszűrésről tudni kell
- Bíró Dániel új könyve a strandélet hajnaláról
- Ismét "g"-Átfutás

Szentes
1764 - 2024

9 770238 1995003

2 404 0

Főszerkesztői ajánló

Alig van olyan ismerős a környezetemben, aki ne lenne érintett a daganatos megbetegedések hallatán. Október a mellrák elleni küzdelem hónapja, melyre lapunk is felhívja a figyelmet. Nem csak a fejléc rózsaszínné válása utal a szűrővizsgálatok fontosságára, ami életet menthet, hanem dr. Szabó Ildikó Rózsa háziorvos is, aki mind a mamográfia, mind pedig az emlő ultrahang diagnosztika lehetőségeit ismerteti. Az Együtt Könnyebb Klub tagjai pedig idén is megtartják a hídsétát, ráirányítva a figyelmet a megelőzésre és szűrésekre. Mamám is minden évben eljön a sétára, sőt, a klubnak is tagja. Talán hatéves lehettem, amikor először találkoztam ezzel a betegséggel. Kísértem a mamám a fővárosba sugárkezelésre, bár, akkor nem tudtam, miért kell a liftes nénivel maradnom, amíg a kezelés zajlott. Nem bántam, mert számomra az is újdonságnak számított, hogy nyomhatom a liftgombokat. Amíg nekem kalandnak számított egy-egy kirándulás, addig mama a harcmezőre lépett. Azóta a csatát sokszor megnyerte, életigenlése, szívóssága és kitartása példa nem csak a család előtt.

Kellemes lapozgatást!

Halupa Eszter

A Bortéren viziteltünk

Szabó Fiametta

A tavaszi kitelepülésünkhez hasonlóan a múlt hétvégén ismét Szegedre „vittük” Szentest. A Bortér országosan is elég nagy hírnévnek örvendő rendezvény, így egyértelmű volt, hogy a Visit Szentes újból megmutatja magát és ezzel együtt a város turisztikai repertoárját, legyen az gasztronómia, szállás vagy program.

Kiadványainkkal és őszi/téli programfüzettel kínáltuk városunk nevezetességeit, szórakozási és pihenési lehetőségeit.

Nyereményjátékkal is kedveskedtünk az érdeklődőknek. A játék nagyon egyszerű volt, a városunkkal kapcsolatos kereszt-rejtvényt kellett megfejteni, majd névvel és elérhetőséggel együtt egy kis dobozba helyezni. Amíg a felnőttek a megoldásokon törek fejüket, addig a kisebbek a VR szemüveges „szentesi” biciklizés-

sel tölthették az idejüket a standunknál. A szerencsés nyertesek – akiket a héten sorsolunk ki közösségi oldalunkon – szentesi utazásban, ajándékvacsorában, színház- és Zene-Világ-Zene koncertjében részesülnek. Ezúton is köszönjük a támogatást és a nyeremények felajánlását a Szentesi Életnek, a Sportközpontnak,

az Üdülőközpontnak, a Hangversenyközpontnak, az Open Hotelnek, a Délkertésznek, valamint a Tóth József Színház és Vigadónak.

Jó volt tapasztalni, hogy ennyien és ekkora érdeklődéssel fordultak hozzánk! Bízunk abban, hogy sokukkal újra találkozunk Szentesen is!

Fejlesztések a klímaváltozás ellen

Négy település összefogásával indul természetalapú fejlesztési projekt a határ menti régióban.

Csongrád, Szentes, Bácskatorpolya és Kishegyes közös, határon átnyúló projektbe kezdenek, melynek célja a városi környezet zöldítése és a helyi önkormányzatok éghajlati alkalmazkodási képességének javítása. A „NBS 4 Cities” (Nature-Based Solutions for Cities) elnevezésű projekt során természetalapú megoldások (NBS) révén városi zöld területeket fejlesztenek, és fenntartható megoldásokat alkalmaznak a klímaváltozás hatásainak mérséklésére. A program résztvevői szeptember 25-én számoltak be a projekt részleteiről Csongrádon.

A projekt célja, hogy a négy település közös tapasztalatokat szerezzen a fenntartható városfejlesztés és az éghajlati alkalmazkodás területén. Bedő Tamás, Csongrád polgármestere kiemelte, hogy a városi épületek zöldítésére fókuszálnak, így a Művelődési Központ és Városi Galé-

Interreg
IPA Magyarország - Szerbia

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Project Acronym
NBS 4 Cities

ria elhagyatott udvarát közösségi zöld térré alakítják át. Szabó Zoltán Ferenc, Szentes polgármestere a Kurca folyó városi szakaszának újjáélesztését emelte ki. A fejlesztés révén helyreállítják az ember és a természet közötti harmóniát, ezáltal növelve a város zöldterületeit.

Szatmári Adrián, Bácskatorpolya polgármestere a városi parkok ökoszisztéma-szolgáltatási kapacitásának javítására helyezte a hangsúlyt. Céljuk egy zöld

oázis létrehozása, amely elősegíti a biodiverzitás növekedését, és fenntartja az ember és a természeti környezet közötti kapcsolatot. Sándor István, Kishegyes alpolgármestere pedig a napenergia használatának széles körű alkalmazását ismertette. A projekt során napelemeket, napkollektor paneleket szerelnek fel, és egy oktatási közösségi kertet hoznak létre, bemutatva a fenntartható megoldások gyakorlati hasznát.

Felelős szerkesztő: Halupa Eszter ügyvezető

Szerkesztőség: 6600 Szentes, Petőfi S. u. 1. • **Tel.:** 63/311-563 • **E-mail:** szentesiélet@gmail.com

WEB: www.szentesiélet.hu • **Facebook:** www.facebook.com/szentesiélet • **Fotó: Vidovics Ferenc**

Kiadja: Szentesi Élet Kft., 6600 Szentes, Petőfi Sándor utca 1. • **Terjesztés:** saját terjesztői hálózat.

Nyomtatás: COLOR Reklámszolgáltató, 6640 Csongrád, Fő u. 50.

ISSN: 0238-9959 • **ISSN:** 2060-2480 (online) • **e-Könyvtár:** http://ekonyvtar.vksr.hu/?docId=6809

szentesiélet

Herka Béla

Ragyogó napsütés mellett egymást érték a fantasztikus programok, igazi nyüzsgő turisztikai célponttá változott városunk a múlt hétvégén.

Dél előtt a Kossuth tér felé közeledve a különleges járművek arzenálja és a rengeteg érdeklődő azt sugallta: Gyuricza Róbert igazi közösség-összekovácsoló találkozót hívott életre, és neve egyévé vált az általa fémjelzett veteránjármű múzeummal.

Hívó szavára számtalan kiállító jelent meg. Testközelbe kerülhetünk veterán vagy youngtimer gépjárművekkel, kerékpárokkal, sőt akár Csepel teherautó, vagy Ikarus busz is várt ránk, és fokozva az élményt, egy különleges Stunt Riding motoros bemutatót láthattunk. Herczeg Balázs, vagy ahogyan motoros berkekben ismerik, Mókus, a fizika törvényeit

meghazudtoló ügyességgel kápráztatta el a közönséget.

A Garaboly Gasztro- és Kézműves Piacon a kézműves termékek megvásárlása mellett egy jó beszélgetésre is nyílt alkalom. Mindenképpen a finom falatok és italok

mellett a Térfesztivál változatos programjai is csalogatták a közönséget. Talán az egyedüli gondot a bőség zavara jelenthette.

A Kulturális Örökség napja alkalmából a Szent Miklós ortodox templomban egy különleges alkonyati Istentisztelet, a Vecsernye

hangulatát is átélhettük. A Fridrich Fényírda is egész nap várta a látogatókat, így a fotózás múltja is meglevenedett. Épített örökségünk rajongói pedig egy városnéző sétát tettek a Szentesi Vendégszeretet Egyesület tagjaival együtt.

A nap egyik nagy pillanata a tombolasorsolás volt, ahol számos ajándék mellett egy gyönyörűen felújított motorkerékpár lett új gazdára. A másik várva várt esemény az esti koncert volt. A méltán híres Hooligans együttes fokozta még azt az önfeledt hangulatot, amiért ezen a napon is jó érzés volt szentesinek lenni és városunkba ellátogatni.

Az idei év egyik legsikeresebb eseménysorozatát élhettük át, amivel igencsak magasra tették a szervezők a mércét, hogy jövőre újra együtt maradandó emlékekkel gazdagodhassunk.

Hétfévi kavalkád

Van még dolgunk a konyhán

Halupa Eszter

Szentesen az általános iskolák és óvodák étkeztetése a Központi Gyermekélelmezési Konyháról történik, ahol naponta 2700 adagot főznek, illetve tízóráiról és uzsonnáról is gondoskodnak a gyerekek számára. Az utóbbi hónapok fejlesztéséről is kérdeztük Holman István, a Szentesi Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetőjét.

– Még az év elején tartott ellenőrzést a NÉBIH (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) a központi konyhán. Milyen intézkedések váltak szükségessé?

– Szentes valamennyi iskolájának mi főzzük a diétás ebédet az ételallergiás gyerekek részére. A gluténmentes ételek készítéséhez azonban nem feleltek meg a körülmények, ehhez ugyanis teljesen különálló konyha szükséges. Amiben tudtuk, azonnal megtettük a szükséges lépéseket, külön helyiségben elszívórendszerrel, sütővel alakítottunk ki egy konyhát, ide nem kerülhet búzaliszt vagy búzaliszttartalmú alapanyag. A műanyag szállító edé-

nyeken fel kell tüntetni azokat a piktogramokat, amelyek azt mutatják, hogy élelmiszerszállításra alkalmasak. Az általunk eddig használt műanyag edényzet nem felelt meg ennek a követelménynek, ezért úja edényeket szereztünk be.

– Milyen területen történt még fejlesztés?

– Nyolcszáz uzsonnát és tízóraít adunk ki három általános iskolának. De, amiket kivittünk, azt hűtés nélkül tárolták az iskolákban. Ezt a hiányosságot is orvosolni kellett. Ennek megoldásaként egy-egy hűtőt biztosítottunk az iskoláknak, ahol most már el tudják helyezni ételeket. Az ételek egészségesebbek, kevesebb zsi-

radék és energia felhasználásával készülnek a modern elektromos sütőnek köszönhetően, amelyet nemrég szerzett be a társaság.

– Milyen beruházást terveznek még?

– A hosszú távú tervek között szerepel a konyha beázásának megoldása, szigetelni kellene az épületet, illetve a nagy energiafelhasználás miatt a jövő megoldása a napelemes rendszer kiépítése lehet, ami az önkormányzat segítségével nem megoldható. Karbantartásra, beruházásra közel harminc millió forintot költött a gazdasági társaság.

– A központi konyha a nyáron sem pihent.

– Így van, szinte minden hétvé-

gén tartottak valamilyen rendezvényt, esküvők, osztálytalálkozó számára kiváló a helyszín. A konyhából frissen kerülnek az asztalra a finomabbnál-finomabb ételek. Már most nagy az érdeklődés a báli szezonra.

A kertvárosi termálkút kiemelt szivattyúról kiderült, hogy cserére szorul. Jelenleg a tartalékszivattyú működik, ami 5-6 évig biztosan végzi a dolgát. A bekötéséhez Amerikából rendelt a cég speciális kábelt, ami több mint hárommillió forintot jelentett.

Jubilált az iskolai Kemence klub

Kenyérlángost sütöttek

Tihanyi Zsóka

Működésének tízéves évfordulóját ünnepelte a Kiss Bálint Református Általános Iskola Kemence Klubja. Egy szeptemberi szombat délelőtt az iskola udvarán a régi és új tagok közösen készítették el egyik kedvencüket, a kenyérlángost.

– Egy látványosnak köszönhetően jutottunk 2014 tavaszán a kemencehez – kezdte a klub történetét Csó Jánosné Ibolya. Gondoltuk, ha már megvan, akkor kezdjünk is vele valamit! Gittával összefogtunk, és november elején megalakítottuk a felsős gyerekeknek a szakkört. Célunk az volt, hogy megtanítsuk őket a kenyérsütésre. Eleinte csak lányok jelentkeztek, de annyira népszerű lett, hogy egyre több fiú is bekapcsolódott. Őket a hasuk vonzotta hozzánk, hiszen ez az egyetlen szakkör, ahol a végeredményt meg lehet enni! Volt, amikor egy kezdő és egy haladó csoport is indult. Szeretnek idejárni a gyerekek, jól érzik itt magukat.

Kissné Török Margit a klub in-

dulásakor vett részt a klub életében. Technika tantárgyat tanított a lányoknak, bár inkább azt tartotta fontosnak, hogy a lányok

jártsak legyenek a háztartással kapcsolatos teendőkben.

– Nagyon jól felszerelt a tanterem, megvannak a feltételek a háztartástan tanításához. A konyhában több tűzhely is van, így tudtunk ételeket is készíteni – mondta. Jó, ha a leendő háziasszonyok ismernek könnyen, olcsón elkészíthető recepteket. Én az édesanyjától tanultam ilye-

neket, és ezek váltak be a legjobban. A saját magunk által készített süteményekkel másoknak is örömet tudunk szerezni.

– A gyerekeknek azt szoktam mondani, hogy sokkal olcsóbb otthon elkészíteni a kelt tésztát, mint megvenni a pékségben – folytatja Ibolya. Sokan félnek az elkészítéstől, de a tagok már tudják, hogy valójában nem olyan ördögös feladat. Gyógy- és pedagógus vagyok, a szakkör egyben tehetséggondozás és fejlesztés is. Itt mindent a gyerekek

csinálnak, ők mérik ki a hozzávalókat, tudjuk a mértékváltásokat gyakorolni, olvasunk, lejegyezzük a recepteket, míg sül a tészta. Nagyon fontos, hogy itt sikerélményhez jutnak.

– Ki lehet tagja a klubnak?

– Igazából kiváltságnak tekinthető a klubtagság. Akkor tud valaki bekerülni, ha a nyolcadikosok elballagnak. Aki ötödikben elkezd, az itt is marad. Az alsó tagozatosok közül is sokan várják már, hogy jöjhessenek, mert a gyerekek imádnak tésztát gyúrni, nyújtani. Minden évben van diákunk, aki cukrásznak, szakácsnak vagy péknek tanul tovább.

– Kik jöttek el a mai sütésre?

– Arra gondoltam, az elmúlt 10 évről csak meg kellene emlékeznünk valahogy. Az egykori tagok közül sokan elfogadták a meghívást, de vannak itt jelenlegi "kemencések" is. Sőt, itt vannak azok a kollégáim is, akikkel idén harmadik éve megalapítottuk a tanári kemence klubot. Úgy vélem, érték az, hogy összetartó csapatot tudunk alkotni gyerekekkel, felnőttekkel egyaránt. Fontos, hogy a konyha, az otthon melege mindenhol meglegyen, ehhez a sütés jó alapot ad.

Gyergyai-Szabó Mariann

Évről évre egyre többen választanak elektromos autót, ezzel együtt növekszik a töltőhelyek iránti igény. A legkényelmesebb, ha saját otthonunkban vagy a céges parkolóban van lehetőség a járművek töltésére. A töltőállomásként működő beállókra kérdeztem a Bali Solar munkatársait, Vigh Imrét és Fekete Sándort.

– **Csapatuk a beállók kivitelezéséért felel. Hogyan?**

– **Vigh Imre:** Egy tervezői munka előzi meg a kivitelezést, melynek során a kollégák egyeztetik a lehetőségeket és az ügyfél igényeit. Az egyik lényeges szempont, hogy a megrendelő egy vagy több beállót szeretne-e, tehát hány kocsit szeretne egyszerre tölteni. Ezután megrendeljük a szükséges anyagokat. Mi építjük meg a tartószerkezetet is, ami egyfajta tetőként is működik, tehát nem ázik alatta az autó. A tetőhéjazat helyett egyből rákerül a napelem. Ezzel párhuzamosan megépül hozzá az inverter és esetleg a tároló akku is. Ha ez

megvan, felkerül a megbeszélthet helyre az autós töltővel együtt.

– **Fekete Sándor:** De vannak olyan töltők is, amelyek már eleve az inverterbe vannak építve. Ha eltároljuk a napközben megtermelt energiát, akkor azt a hálózat használata nélkül este be tudjuk tölteni az autókba. A mai technológiával egy 5kW-os napelemes rendszer elfér 1 autó felett, és a megtermelt energiából egy kis-közepes autóval akár 40.000 km-t tudunk egy évben autózni, vagy akár az energia felét elhasz-

náljuk a háztartásunkban. A lehetőségek elég sokoldalúak, a villamos energiát nagyon sokrétűen lehet felhasználni.

– **Hol érdemes elhelyezni a töltőt?**

– **V.I.:** A legkényelmesebb megoldás az, ha az ügyfél az elektromos autóval a beálló alatt áll meg, és ott tölti, de gyakran a garázsban van erre lehetőség. Érdemes olyan helyet választani, ahol az autóval parkol.

– **Mennyi időt vesz igénybe a kivitelezés?**

– **F.S.:** Ez a beálló méretétől függ, általában 5-6 fő dolgozik egyszerre a helyszínen, egy nap alatt mindenhol végezni szoktunk.

– **Mik az utolsó lépések, mielőtt üzembe helyeznék a rendszert?**

– **V.I.:** Mielőtt elhagyjuk a helyszínt, az invertert és az autós töltőt is készre programozzuk, és elvégezzük a próbaüzemet. Megtesszük a készre jelentést, aztán az áramszolgáltató ellenőrzi, hogy minden rendben van-e a megadott tervekhez képest. Ha igen, akkor a szolgáltató hivatalosan is átveszi a rendszert, és onnantól az ügyfél tudja használni.

– **F.S.:** A zavartalan működéshez javasoljuk okostelefon és a rendszer működését ellenőrző applikáció használatát. Ehhez internet kapcsolatra van szükség, és utána bármikor ellenőrizhető a helyes működés.

www.facebook.com/balisolarpower

(X)

Az olimpiák vonzásában

Tihanyi Zsóka

Az Arcképek Szentesről programsorozat legutóbbi vendége Cseuz László volt, aki kerékpárral járta be a fél világot, hogy felkeresse az olimpiai helyszíneket. Legutóbb Párizsban járt, élményeiről Bocskay Istvánnal beszélgetett.

Cseuz László mesélt gyermekkoráról, és mint megtudtuk, nagyapja, Cseuz Béla, nem csak az ő életében volt fontos személy. Városi főmérnökként 50 éven át dolgozott a városért, nevéhez fűződik – többek között – az uszoda megvalósítása, a bíróság és a vasútállomás épületének bővítése. Nevét utca őrzi a Kertvárosban. A sportember édesapja szintén jó példával járt elől, mellúszásban bronzérmes magyar bajnok volt.

– Mikor kezdődött az olimpiai ötpórábaakció, és kerékpározás is volt benne, akkor átbicikliztem Csongrádra, és meg voltam elégedve magammal – idézte fel kezdeti kerékpáros emlékeit. – Aztán átmentem a húgomékhöz Vásárhelyre, kezdetem büszke lenni, hogy ennyit megtettem. Szegedre tekertem, és úgy éreztem, hogy milyen nagy tettet hajtottam végre. Ezt a triatlonos időszakok követték. Lassan ki-

alakult bennem, hogy a kerékpározás jó dolog!

A testnevelési főiskolára harmadjára vették fel, ahová a katonaságtól jelentkezett. Tanárként a Damjanich utcai iskolában azért dolgozott, hogy a gyerekeknek sportolási lehetőségeket teremtsen, mivel ott még tornaterem sem volt. A sportcsarnok vezetőjeként úgy gondolta, hogy a létesítményben a sport legyen a meghatározó: vigyázott a küzdőtér épségére, és megtiltotta a dohányzást, alkoholfogyasztást. Ez alól senki nem volt kivétel, még az ott fellépő akkori sztárok sem.

A visszaemlékezésben az olimpiai helyszínek következtek.

– Az első Barcelona volt 1992-ben, ide lányommal együtt bicikliz-

tem el. Olykor viszontagságos körülmények között napi 14-16 órát tekertünk. Nem mentem volna el egy ilyen útra azzal, akit nem ismerek eléggé, hiszen felelősséget kell érte vállalnom.

Büszke arra, hogy soha nem vett igénybe semmilyen szállítóeszközt vagy egészségügyi felügyeletet, mindent kerékpárral oldott

késő este a sátorban döntött az elfogyasztása mellett. Így vette észre, hogy a hátizsákban ereszt a kis gázpalack. Ha akkor nincs a banán, akkor nincsenek a további helyszínek sem – idézte fel az esetet. Pekingben három hétig volt, sok sporteseményre eljutott. Amikor elmaradt a tokiói olimpia, az oda érvényes

meg. A minimális kommunikációra több nyelven leírt egyszerű és alapvető mondatokkal készült. Amerikában kellemetlenül érintette, hogy a távolságot nem km-ben, hanem mérföldben mérik. Ausztráliában 8136 km-t tett meg. Bevallotta, ezen az úton félt először, de leginkább a kígyóktól. Itt egy bannának köszönheti az életét, mert

9000 km-t itthon tekerte le. Kicsit bántja, hogy Párizsból repülővel jött haza, de az összesen 58564 km megtétele után ezt el kellett fogadnia, ám lelkiileg nem volt könnyű. Mint mondta, a sportban mindig az hajtotta, hogy a korábbi teljesítményét túlszárnyalja.

Október a mellrák elleni küzdelem hónapja

Amit a mellrákszűrésről tudni kell

Halupa Eszter

A daganatos betegségek kialakulása több szakaszból álló, akár évekig elhúzódó folyamat, ez alatt az idő alatt egyes esetekben lehetőség van szűrés által kimutatni az elváltozást, mielőtt az még tüneteket okozna. Magyarországon a szűrővizsgálat 2002 óta működik szervezett formában.

– Az emlőrák jól szűrhető daganattípus – mondta lapunknak dr. Szabó Ildikó Rózsa üzemorvos, sportorvos, életmódtanácsadó. – Évente 6-8 ezer új emlőrákos esetet diagnosztizálnak, és évente körülbelül kétezer nő halálát okozza az elváltozás. Sajnos, ebben még az utolsók között vagyunk a régióban, amit részben az okoz, hogy a mammográfiára behívott nők majdnem fele nem megy el a szűrővizsgálatra, így a daganatot később, már előrehaladott stádiumban fedezik fel. A betegség egyre korábbi életévekben jelenik meg, amikor még sokan nem is gondolnak az előfordulására.

– Miként tudjuk tapintással vizsgálni magunkat, és mikortól válnak szükségessé a szűrővizsgálatok?

– Fontos az emlő önvizsgálata legalább havonta egyszer, például fürdés közben. Sokszor a páciens vagy a partnere veszi észre az emlőben tapintható csomót. Ez persze nem helyettesíti a szűrővizsgálatot, ami 45 év és 65 év között működik behívásos alapon. 35 és 45 év között egyedi elbírálás van, személyes konzultáció alapján lehet dönteni a panaszok, a tapintási lelet és a saját, valamint család

di anamnézis alapján, hogy melyik vizsgálat az elsődleges. 35 év alatt pedig kimondottan ultrahang vizsgálat javasolt az emlő eltérő szerkezete miatt. Fontos, hogy 45 év felett csak az ultrahang vizsgálat negativitás esetén hamis biztonságérzetet ad, hiszen sok elváltozás ekkor már nem jól látható ezzel a módszerrel.

ságérzetet ad, hiszen sok elváltozás ekkor már nem jól látható ezzel a módszerrel.

– Hogyan zajlik a mammográfiás szűrővizsgálat, kell-e tartani sugárterheléstől? Kik számára nem javasolt a vizsgálat?

– A mammográfiás gép a szentesi kórházban korszerű, a vizsgálat az esetek nagy részében nem fáj. Egyéni érzékenység alapján természetesen kisebb kellemetlenséget okozhat. A szakirodalom szerint a páciensek kb. 4 %-nak érzékeny annyira az emlő szövete, hogy a vizsgálat fájdalommal jelentkezik. Mellékhatása viszont nincs, és az elváltozások jelentős részét biztonságosan ki lehet vele szűrni. Akkor sugárterhelést jelent, mint egy repülőút, amit természetesen nem mindenki tapasztalhatott még meg. De, aki igen, az sem

gondolkozott talán közben azon, hogy mekkora káros sugárzás éri, így talán ez sem érv ellene.

Sajnos azonban a mammográfia sem jelent 100 %-os biztonságot. Vannak olyan daganat típusok, melyek a lokalizációjuk (pl. hónalj), nagyságuk, vagy a szövettani szerkezetük miatt nem mutathatók ki. Mammográfiával 100 nőből átlagosan 10 kerül kiemelésre további vizsgálatokra, de a talált elváltozások jelentős hányada nem rossz indulatú elváltozás, hanem cysta, vagy úgynevezett fibroadenoma. Szűrésből kiemelt páciens esetén ultrahang vizsgálat, célzott biopszia, esetleg emlő MRI is végezhető. A mammográfiának is vannak kontraindikáció, mint például a nyílt seb, vagy a nem régen végzett műtét, az emlő implantátum. Terhesség és szoptatás ideje alatt sem javasolt.

– Kik számára ajánlja a mell ultrahangos vizsgálatát?

– Ultrahang vizsgálat javasolt 35 év alatt, hormonális fogamzásgátlót szedő nőknél, esztétikai beavatkozást tervezőknél, emlő implantátummal élőknél, illetve tapintható elváltozást észlelőknél, vagy ha a bőrön látható elváltozás van, illetve az emlő bimbóból váladék vagy tej ürül nem szoptató nőnél. Vannak úgynevezett tumor markerek is, melyek vérből kimu-

tathatóak, de ezek elsősorban a már kimutatott daganatos elváltozás követésére és nem szűrésre szolgálnak.

Ami szűrésenként még fontos, az a genetikai vizsgálat (melyek közül legmeghatározóbb a BRCA) elsősorban abban az esetben, ha a családban fordult már elő rosszindulatú emlő elváltozás.

– Az időben észlelt elváltozások milyen eséllyel gyógyíthatók?

– A korai stádiumban felfedezett elváltozás az esetek nagy részében ma már gyógyítható, ezért fontos rendszeresen részt venni a szűrővizsgálaton. A vizsgálatból való félelmet jól kompenzálja egy negatív eredmény, ami hatalmas megkönnyebbülést okoz. Ha mégis rosszindulatú elváltozás igazolódik, abban az esetben kerül sor a terápiára, több összetevőből állhat. Műtét, sugárkezelés, kemoterápia, hormon- illetve immunterápia. Emellett nagyon fontos a lelki megerősítés és a mentális segítségnyújtás mind a páciens, mind a hozzátartozók részére. Ma már szerencsére a kombinált terápia mellett 80% feletti az 5 éves túlélés aránya. Nagyon fontos emellett minden évben részt venni nőgyógyászati rákszűrésen, és érdemes évente egyszer nagylabor vizsgálatot is végeztetni.

A szűrések fontosságára szeretné felhívni a figyelmet a Rosa Egységközpont által indított Egészségtudatos Cég Programmal. Ennek keretein belül a munkáltatók a kedvező adózású „csekély értékű” ajándék gyanánt adható Utalvány áráért, sokkal nagyobb értékű kombinált szűrőcsomagot vehetnek a dolgozóik, illetve hozzátartozóik részére. Emellett természetesen 4-féle Prémium szűrőcsomaguk is a rendelkezésre áll, és az egyedi kívánságoknak és élethelyzeteknek megfelelően teljesen személyre is tudják szabni a szolgáltatást.

Hídséta az emlőrák világnapja alkalmából

Október az emlőrák elleni küzdelem hónapja. Az emlőrák a magyar nők egyik leggyakrabban előforduló daganata. Magyarországon évente körülbelül 7500 új emlőrákos beteget fedeznek fel és nagyjából 2300 nő hal bele a betegségbe. Az emlőrák 50-65 év között a leggyakoribb, de ma már a fiatalabb nőket is egyre gyakrabban érinti.

Az emlőrák világnapja alkalmából a Szentesi Egészségfejlesztési Iroda az Együtt Könnyebb Klubbal együttműködve hídsétát szervez,

hogy közösen hívjuk fel a figyelmet a megelőzés és a szűrés fontosságára.

A hídséta október 4-én 15.00 órakor indul a Kossuth térről, majd az Eszperantó hidat érintve közösen térünk vissza a terre. A rendezvény résztvevői közül az AVON támogatásának köszönhetően ajándécsomagokat sorsozunk ki. A sétát követően a Kossuth téren csontsűrűség méréssel és az emlő önvizsgálatának bemutatásával várjuk a kedves érdeklődőket.

A szó igaz hősei Topolyáról

Darók József

Vass Borsodi Borbála magyartanár A szó igaz hősei című kötete a topolyai Aurora Beszédművészeti Műhely tevékenységét mutatja be emlékkönyv formájában. A Szentés és vajdasági testvérvárosa közötti szoros kulturális kötelék a kötet lapjain is hangsúlyt kap.

– Topolyán a Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központtal szoros kapcsolatot ápolunk hosszú éveken keresztül. Keretein belül számos művészeti csoport működik, többek között néptánc-csoportok, népdalénekesek. Itt alakult meg 1998-ban az Aurora Beszédművészeti Műhely Vass Borsodi Borbála tanárnőnek köszönhetően, aki húsz éven keresztül vezette. A szó igaz hőseinek nevezhetjük azokat a fiatalokat, akik ott nevelkedtek – mondta Mihály Béláné, a könyvbemutatót szervező Együtt Szentésért Egyesület elnöke. – „Tanítványaimat még mindig arra figyelmeztetem, hogy nekünk itt, kisebbségben sokkal többet kell teljesítenünk, ha ki akarunk emelkedni. A magyarszakos tanárnak pedig az irodalom, az anyanyelv szeretetére, az anyanyelv tisztaságának megőrzésére kell nevelnie tanítványait. Azt kellene elérnie, hogy a tanulók büszkén vállalják a szép magyar beszédet” – idézte a Magyar Életfa díjas tanárnő szavait.

A műhellyel 2002-től számítják a kapcsolatot, rendszeresen meghívták őket Szentésre, városi ünnepségeken, különböző népeket bemutató tematikus esteken szerepeltek, mindig magas színvonalú előadasmódjukkal és hangszeres kísérettel.

Borbálával élénken él a barátság, itteni látogatásain ragaszkodik kísérőként Mészáros Júliához, a két nagy irodalombarát egymásra talált.

Az Aurora történetéből húsz év eseményeit A szó igaz hősei című emlékkönyvben foglalta össze Borbála. A Nemzeti Kulturális Alap által is támogatott kötetet Topolyán januárban, a magyar kultúra napján mutatták be, szeptember közepén pedig Szentésre is elhozták az egyesület meghívására. Könyvbemutatóján azonban sokszorosan többet kapott a közönség. A műhely munkáját régóta figyelemmel kísérő Szirbik Imre korábbi polgármester, majd dr. Horváth György is megosztotta gondolatait az esten.

A maradandó hatású irodalmi est olyan érzelmeket keltett a hallgatóságban, hogy két olvasónk meg is fogalmazta, és elküldte lapunknak benyomásait, értékelését.

„Csak klasszikus magyar költeményeket, prózai műveket hallhattunk, megkérdőjelezhetetlen kiejtéssel, hangsúlyozással. A topolyai Aurora 12 Kazinczy-éremmel dicsekedhet. A szakcsoport célja: a beszédművészet, a nyelv-

művészet és az irodalom művelése és interpretálása. Ezt érezhettük ezen a műsoron. A fiatal előadók szép magyar beszédben, átélte, értelmezett és élményt adó interpretációban a legmagasabb szinten teljesítettek.

A Himnusz, mint Kölcsey Ferenc költeménye, önmagában, dallam nélkül elejétől végig, mint vers, ritkán szólal meg. Ezzel a megszólalással visszatérünk a megszokott kulissza-rutinból, amivé a Himnusz ünnepséget és sporteseményt kísérő formasággá süllyedt. Eredeti műfajához

Az Együtt Szentésért Egyesület további programokat is szervez. Október 10-ére tervezik a legendás szentesi tánc és illemtanár, Peczársky Katalin estjét, visszaemlékezésekkkel és tánccal várják az egykori tanítványokat a könyvtárba.

tért vissza, azaz imádságként jelent meg. Könyörgés, mely hálát és panaszt együtt fejez ki. A műsor végén ugyanígy teljes terjedelmében, dallam nélkül hangzott el Vörösmarty Mihály

Szózata. A költő arra szólítja fel a magyarokat, hogy ne hagyják el hazájukat semmilyen körülményben. Ez is feledésbe merül a sok rituális eléneklés vagy meghallgatás folyamán. A szavaltat újra kiemelte a mondanivalót.

Örkény A meggyfa című egyperces is emlékeztet minket a nemzethalál víziójára, mely a Szózatban is megjelenik, de még fájdalmasabban, egy groteszk fintorral. Nem a hűségeselek dicső mártírhalála ez, hanem az ostoba, nevetséges, kinasztítottak önkéntes megsemmisülése.”

Dr. Papp Erzsébet

„Könyvbemutató helyett egy komplett irodalmi műsort kaptunk. Az Aurora tagjai a legnagyobb magyar írók-költők műveit tarták élénk. Nem egyszerű versmondásról, prózafelolvasásról volt szó, hanem az irodalmi művek értelmezéséről. Csak az tudja hitelesen és a közönség számára is érthetően közvetíteni az irodalmi alkotásokat, aki előbb saját maga megérti, értelmezi, színté önmaga átéli a történetét.

Nem elég csak megtanulni a verset, s majd hibátlanul elmondani, hanem a vers megtanulásával együtt a mondanivalót is „meg kell tanulni”. Így tud csak hatni a közvetítő, az előadóművész által elmondott vers vagy próza a hallgatóságra. Ez sok munkát és fáradtságot jelent.

Köszönjük valamennyi fellépőnek ezt a színvonalas és hiteles irodalmi estét. Ragadjuk meg a felkínált lehetőségeket és vegyünk részt ezeken az eseményeken, hogy megszakítsa a Kronosz-idő egyhangúságát, a Kairoszban, a minőségi időben töltekezhessünk. Apropos, mikor is lesz a következő Aurora-est?”

Dr. Horváth György

Az évfordulóra megújult a fényírda

Fridrich János születésének 150. évfordulójára megújult az egykor általa működtetett fényírda tetőszerkezete. Mintegy kétfélmillió forintos önkormányzati támogatásból végeztek munkálatokat a városunk szellemi örökségéhez tartozó épületen.

A hivatalos átadáson Irsai Farkas László, múzeumigazgató megköszönte Szentés önkormányzatának, hogy lehetővé tette a renoválást. Móra József önkormányzati képviselő elmondta, a városnak kötelessége egy ilyen

egyedi és Szentés történetében is jelentős épület és gyűjtemény fényét megőrizni. A fotográfus 1905-ben nyitotta meg a napfénytető fotóműtermet. Fridrich János, a Fridrich fényírda alapítója számtalan városi épületet és programot, családi eseményeket, alkotókat és műalkotásokat fényképezett le pályafutása alatt.

Kiállítóhelyként látogatható műterme a 2025-ös évben ünnepli alapításának 120. évfordulóját

SZENTESI HŐSÖK

Darók József

Hányan képzeltek már el, milyen lehetett a 460 éve oppidum-má vált, azaz mezővárosi rangot kapott Szentes? Ha egyszer csak ott találnánk magunkat a Kurca melletti egykori templom tövében, rá sem ismernénk városunkra. Niethammer Zoltán informatika tanár, rendszergazda sok időt tölt a múlttal foglalkozva, régi épületeket modellez, fekete-fehér képeket, 100 éve élt személyeket tesz élethűvé színekkel. Ahogy felvetettük neki, hogy modellezné-e a 460 éves Szentest, felcsigáztuk fantáziáját, mert gyakorlatilag azonnal munkához látott, és már hetek óta rendszeresen teszi közzé (rész)eredményeit a közösségi médiában. Alkotókedvének, kutatómunkájának és nem utolsósorban fantáziájának köszönhetően nemsokára elélnk tárul a középkori város.

Niethammer Zoltán a Kiss Bálint Református Általános Iskolában rendszergazda, régebben tanított is. Szélesebb körben régi épületek 3D-ben való megjelenítésével, illetve újabban a színezett archív képek közzétételével vált ismertté. Melyik volt előbb nála: a tör-

Niethammer Zoltán beszínezi a múltat

3D-ben épül a középkori Szentes

jegyzést találtam. A 3D-s modellezés is onnan jött, hogy egyszer kilátogattam az ecseri romhoz, az viszonylag jó állapotban megvan még. Lefotóztam fentről is, és a fűvön látszódtak a falak nyomai, illetve, hogy nagyobb volt az épület, valami volt ott, és mivel a számítógépes grafikát legalább harminc éve művelem, gondoltam, hogy meg kellene rajzolni. A még álló falakból le lehet mérni, hogy mi mekkora, lehet fotózni a textúráját, az lényeges dolog, hogy néz ki a felület. Ez viszonylag könnyű volt, illetve nehéz azért,

lehet hasonló, egy templomnak például milyen hajója, szentélye van, az alaprajzból általában kiderül, hogy volt betájolva, ez régen a templomoknál fontos volt. Utána az anyaga jön, hogy például miből volt a teteje, mert cserepet csak mostanában használunk, a csereptetőt Kiss Bálint honosította meg, előtte nád- és zsindelytetők készültek.

A fantáziát is nagyon bele kell vinni. Egyébként ezt mindenhol megjegyzem, hogy amiket csinállok, nem egy régészeti minőségű rekonstrukció, ez egy hobbi projekt, szerintem hogy nézhetett ki régen. Elég hosszú az előkészítő munka, 3-4 hónapba telik, mire összejön annyi adat, hogy el tudjam képzelni, hogy nézhetett ki egy bizonyos épület. Most az első szentesi templomon dolgoztam, Nagy Géza Balázs kutatta a templom történetét, a könyve alapján egészen jól lehet rekonstruálni.

– Maga a grafika mennyi időt vesz igénybe?

– A grafika viszonylag gyorsan megvan, vagyis most már gyorsan, az elsőnél még fél évet szenvedtem vele. Egy egyszerű templomot már egy nap alatt meg tudok rajzolni fekete-fehérben, a

dizájn szintén egy-két nap, amíg a textúrákat rápakolom, módosítom, átszínezem. Utána az animációt csinálom meg, tehát egy hét munkája egy egyhajós, egytornyos kis templom felépítése. Ha nagyon sok részlet van benne, mert találok róla adatokat, azért az egy hónapig is eltart.

– Ha egy épület ennyi munkával jár, akkor egy egész várost mennyiből tart „felhúzni”...?

– Annyiból jó egy városon dolgozni, hogy ha kész van egy épület, azt picit módosításokkal lehet másolni. A középkori Szentes nem volt óriási település, valahol írják,

Szentes főtere éjjel (30-as évek)

hogy százas nagyságrendben voltak benne házak, tehát másolással az ember csalhat. Ha egyedivé akarom tenni, akkor nagyon sok idő, a házak sík lapjait, pontjait mozgatni kell a térben, el kell helyezni, utcákat kell generálni,

ténelem, a régmúlt iránti érdeklődés vagy az informatika?

– A történelem iránti érdeklődésem nagyon régi, talán a gyerekkoromban nagyapám székényében talált régi pénzeknek, térképeknek köszönhető. A település, ahol lakom, és Szentes környékének az ismerete felkeltette az érdeklődésemet: mi lehetett ott régen, milyen lehetett hajdan? Innen ered az egész. Amikor rátaláltam a Szentes élete régen – képekben és dokumentumokban elnevezésű, Vida-Szűcs Lajos által létrehozott Facebook-csoportra, ott már nagyon sok be-

mert az volt az első, akkor kellett kitalálnom, hogy kell ezt megcsinálni.

– És amikor nincs lehetőség a helyszínen méricskélgni?

– Sokszor csak egyetlen, fekete-fehér alaprajz áll a rendelkezésemre. Ilyen esetekben fel kell keresni interneten vagy személyesen a korabeli, hasonló épületeket, és megnézni, mondjuk az 1500-as években Magyarországon hogyan építkeztek. De az sem mindegy, hova megy az ember, mert itt az Alföldön például nem tudtak kőből építkezni, téglát használtak. A stílus azonban

az hosszadalmas, és nyilván más tereptárgyakat is bele kell rakni. Szerintem sosincs kész, mindig visszamegyek, és látom, hogy nahát, ezt jobban is meg lehetett volna csinálni. Az ecseri rom legalább hat verziót megélt. A Szentes élete régen... - csoport hatalmas adatbázisával a segítségemre van, és nagyon sokat lendít azon, hogy egy ötletből legyen is valami. Ezt egyedül nem lehet megcsinálni.

– A középkori Szentesről állnak rendelkezésre adatok?

– Nagyon kevés van, az említett könyvben sok részlet segít, de nincs alaprajz. A szerző leírja, hogy a Szent Anna templom helyén volt egy templom, illetve a mai toronyban benne van az első templom, egyszerűen körbeépítették, sajnos a hajót és a szentélyt elbontották. Körülötte temető volt, félkörívesen bekerítve, és e köré épült fel a város. Úgy gondolom, a mostani utcák nyomvonalát követhette a régít, nem romboltak le mindent a földig, hanem a meglévőre ráépítettek. Ezt mutatja egy 1700-as évekből származó térkép, más forrást egyelőre nem találtam, nem maradt fenn írásos anyag abból az időből.

– Eljátszik a gondolattal, hogy milyen lehetett az akkori emberek élete?

Eisler Lajos fűszer-csemege boltja, 1929.

– Igen, szoktam ezen gondolkodni. Eleve más volt a táj, nádas, vizes, lápos terület lehetett itt, ahová el lehetett rejtőzni, hiszen a török is betette ide a lábát, nem lehetett olyan egyszerű az élet. A korabeli város valószínűleg a Kurca partján kezdett kiépülni, mivel jelentős volt a halászat, és a Kurca és a Tisza közötti területet gyakran víz borította. Ha jött az árvíz, akkor megállt a templom tövében, nem véletlenül építették oda, azt a magasabb részt sosem öntötte el a víz.

– Nagyon ugrunk az időben, a fotográfia korába.

Móricz Zsigmond látogatása Szentesen, 1935.

– A fényképek színezésének ötlete teljesen új, a technológia odáig fejlődött, hogy a mesterséges intelligenciával be tudunk színezni régi fotókat, nagyon egyszerű algoritmus van, egy átlagot képezve meg tudja jósolni a színeket. Érdekes, hogy szövegesen kell megadni, ha például egy női arcot akarok beszínezni. A szoftver ebből készít nekem 8-10 verziót. Azt senki nem tudja megmondani, hogy egy százéves képen milyen volt a ruhája egy személynek, hiszen minden szürkének látszik, akkor én szoktam eldönteni, nekem melyik tetszik jobban a lehetőségekből. Mindig hangsúlyozom, ez nem tudományos színezés, in-

gyártották ezt a típust. Egy másik képen a sportmezeknél beírták, hogy melyek Szentes alapszínei, csak hogy melyik fele a piros és melyik a kék, ez a fekete-fehér képből nem derül ki, végül kaptam hozzá segítséget.

– Úgy látom, kedvező a fogadtatásuk.

– A csoportban nagyon népszerűek ezek a képek, sokszor fel is ismernek embereket. A portrékat különösen szeretik, abban az időben is voltak nagyon szép és nagyon jól fotózott emberek, akik jól mutatnak a színes képeken. Látom, hogy Fridrich János és kortársai munkája mennyire profi volt. Vagy van egy éjszakai kép, ami a Petőfi Szálló előtt készült a harmincas években, nem tudom, hogyan készülhetett korabeli körülmények között. A földön a tócsa látszik, de a háttérben a szobor is jól van exponálva, profi tudással fotóztak akkoriban is. Az állóképet is meg lehet mozdítani, de az ne-

kem kevésbé szimpatikus, torzítják a képet ezek a szoftverek.

– Oktatási célra is adja magát mindez.

– Jelenleg zárt csoportban láthatóak ezek a képek, de szerintem lehetne használni, mert a gyerekeket ma már nem lehet megfogni csúnya, szürke fotókkal. Ha színesben látják, az jobban megéri őket, hogy nézhetett ki a nagymama száz évvel ezelőtt, vagy a mezőgazdaságban milyen volt a szántás. A 3D modelleket meg egyértelműen fel lehetne használni, ha látják a tornyot, amit meg is forgatnak, az interaktív videóban maguk is tudnak mozogni benne, több nézőpontból is tanulmányozhatják, ez még izgalmasabbá teszi.

– Szabadidőről egyáltalán beszélhetünk?

– Ez mind szabadidős projekt. Ezen kívül sok mindennel foglalkozom, szerteágazó az érdeklődésem, ami éppen az eszembe jut. Negyven éve fotózok, jó tíz éve sárkányeregetéssel is foglalkozom, és a sárkányos légifotózást is kipróbáltam, az ecseri romot is így fényképeztem. Rengeteg videót készítettem mikroszkópon, van is egy YouTube-csatornám. Szeretek 3D-ben nyomtatni. Kedvencem a robotika, szeretek robotot építeni gyerekekkel, régebben versenyekre is jártunk, nagyon szép korszak volt. Figyelek a tehetségekre, meglátom a potenciált a gyerekekben, akikből szerintem lehet valaki.

Szent Imre herceg utca, 1936.

Fizessen elő, legyen tájékozott!

Telefonszámunk: 63/311-563
hétköznapokon 8 és 16 óra között.

Cím: Petőfi u. 1., Szentes Ház
E-mail: szentesiélet@gmail.com

Nyerjen a Szentesi Élettel!

Előző heti keresztrejtvényünk helyes megfejtése: „Ajándék a sorstól, ha valaki képes másoknak segíteni”. A Zene-Világ-Zene programsorozat október 1-jei Király Csaba zongoraművész koncertjére szóló belépőt **Béni Éva** nyerte. **Gratulálunk!** E heti keresztrejtvényünk helyes megfejtői között a Bartha János Kertészeti Technikum étkezési almacsomagját sorsoljuk ki. Megfejtéseiket telefonszám feltüntetésével küldjék el szerkesztőségünk postacímére (**Petőfi u. 1.**), vagy a szentesiélet@gmail.com internetes címre **2024. október 2. szerda** délig.

STAN TÁRSA			HÍRNÉV	KATRÁNY SAINT RÓV.		HAJÓ HÁT-SÓ RÉSZÉ	NÉVELŐ	VONTATÓ JELZŐJE	
GYEREK KÖSZÖNÉS			SZEMÉLYES NÉVMÁS	... PAULO; BRAZIL NAGYVÁROS		HALFÉLE, FORDÍTVA!		NEWTON RÉGI PÉNZNEM	
BRIAN WANSINK GONDOLATA									
NITROGÉN ÉS KÉN VEGYJELE			ELŐTAG: ÖNMŰKÖDŐ SZARVAS-GOMBA BELSEJE				LATIN KET-TŐS BETŰ		
ELEMI TÖLTÉS JELE	FÉRFINÉV				FILM-RENDEZŐ (BÉLA)		GÖRÖG EREDETŰ NŐI NÉV		
	A GONDOLAT MÁSODIK RÉSZÉ				EMBLÉMA				
			OLAJ SZÉLEI!			ALKOTÓ-ELEM			
			TIZENKÉT DARAB			CSÚCSPONT			
KUTYAHÁZ		A GONDOLAT HARMADIK RÉSZÉ						AZ UDVARRA KICSINYÍTÓ KÉPZŐ	
ELEKTRON		SZÁNDÉKA-BAN ÁLL						GYÜMÖLCS	PORCIÓZ
TILALOM VÍZTÁROZÓ HELYE				ROST-NÖVÉNY			SÖTÉT DARAB!		
ROMÁNIA AUTÓJELE				LEJEBB			ELŐFORDUL	ALUDTTEJ SZÉLEI!	
					SZEMÉLY ISMERTETŐ JELE			VÁLLALAT-IRÁNYÍTÁSI RENDSZER	
					ZABSZEM DARAB!			MONDA	
			BECEZETT ALBERT HÍD KÖZÉPSŐ ELEME!				ŐN VEGYJELE		
						ÚRKUTATÁS-SAL KAPCSO-LATOS IDE-GEN ELŐTAG ÜVEG RÓV.			FÖN CENTRUMAI!
KÖVET-KEZMÉNY KIVÁLTÓJA	A								

GONDVISELÉST, bevásárlást vállalkoz. Telefon: 30/9135-560

FÜNYÍRÁST, bozótválgást, zöldterület kezelést vállalkoz. Telefon: 30/9135-560

BONTÁSBÓL kisméretű pala ingyen elvihető. Telefon: 30/711-0460

YAMAHA 50 cm3 robogó eladó. Telefon: 20/596-9873

HÁZIKERTBŐL élő növények, hunyor, dísznád, bőrvél, téljázmin, fehér hortenzia, kedvező áron eladók. Telefon: 30/122-6439

NÉGYKEREKŰ moped eladó. Telefon: 30/454-8135

FA színű parasztpad, alá készített

HIRDESEN INGYEN!

tárolóval eladó. Telefon: 30/122-6439

MALACOK eladók. Telefon: 30/4421161

SIMSON S 51 motorkerékpárt vásárolnék! Bármilyen állapotban, hiányosan is! Telefon: 06-70/252-6258 Dobos Krisztián

DUDACSERÉP, vashordó, kerékpárok, varrógép, nyulak, kerti szerszámok, bútorok eladók. Telefon: 63/315-499

AJÁNLOK családi házat, házrész, üvegfalat, ingóságot, albérletet. Telefon: 70/5645-894

JÓ állapotú **LIGIER Ámbra** mopedautó eladó. Telefon: 30/903-7021

VÁSÁROLNÉK elektromos mopetet vagy villanybiciklit. Nem burkolattal ellátottat. Telefon: 30/377-9403

TÉRKÖVEK, szegélyek, járdák, gyom mentesítése. Telefon: 30/913-5560

SZENTESEN lilik, paraszt vágótyúk eladók. Telefon: 30/975-4796

FALRA akasztós szekrény anyagárban eladó. 160x80x42 cm. Telefon: 30/975-4796

KÉKFRANKOS minőségi borszőlő Bokrosról eladó pálinkának vagy bornak 200Ft/kg, darálva 210Ft/kg. Telefon: 70/591-7892.

BONTÁSBÓL faajtók és ablakok, továbbá acélkeretes üvegajtók eladók: 230x90 cm 2db, 230x80 cm 1db, 227x83 cm 1db, 228x88 cm 1db, 230x38 cm 1db, 227x38 cm 1db. Telefon: 30/935-3845

2.400 m²-es, részben közművesített telek építésre vagy művelésre Szentes Nagyhegyen eladó a Fecske utcában (a Gilicze Antal utca mögötti utcában). Két telekre megosztva is lehetséges. Telefon: 30/935-3845

Központi Konyha előfizetéses menüje

SZEPT. 30 - OKT. 4.

Hétfő

Magyaros sertésraguleves,
Mákos nudli

Kedd

Frankfurti leves,
Csirkemell roston,
burgonyapüré, körtebefőtt

Szerda

Sajtkrémleves,
Sertés pörkölt,
tarhonya köret, céklasaláta

Csütörtök

Marha csontleves,
Rakott karfiol

Péntek

Gulyásleves,
Túrós csusza

A menü
1520 Ft

A rendelést személyesen a megelőző héten pénteken 8:00-13:00 óráig lehet leadni a Központi Konyha irodájában. Allergiás, diétás menükről tájékoztatást kérhetnek telefonon a 63/560-470 telefonszámon.

Megjelent Bíró Dániel új könyve

Derű és ború a strandélet hajnalán

Darók József

Egy eddig nem kutatott területnek, a szentesi fürdőkultúra kezdetének szentelte legújabb kötetét Bíró Dániel. A vízilabda helyi történetének feldolgozása után is víz közelben maradt a szerző, könyvének lapjain a történeti események mellett olvasmányosan mesél mulatságos és sajnos tragikus esetekről, mert a Tisza és a Kurca örvényei emberéleteket is követeltek.

Az Örvénytől örvényig címmel a hetekben megjelent kötet ötlete a szerző, Bíró Dániel első két könyvéhez vezet vissza. Lóba-lóba című írásában, majd a Kádár Józseffel közösen jegyzett A szentesi vízilabdasport történetében már foglalkozott a medencék világával. Mostani művében a helyi strandélet bölcsőiről vetett papírra derűs és szívszorító történeteket a Kurcában megmártózó Kosuthtól az ártézi fürdőig, a Toscát éneklő nudistán át a strandfürdő 1932-es avatásáig.

– Visszamentem egészen az 1880-as évekig, akkor Csongrádon már elég komoly úszósport volt, egy folyami versenyt egy szentesi úriember nyert meg. Ennek okán mentem utána, hogyan zajlott a tiszai strandélet. Próbáltam megtalálni olyan szereplőket az egyes korszakokban, akik ezt a történetet vitték a hátukon, vagy nagyon elkötelezettek voltak. Végeredményben mindig a civilek forszírozták a fürdő- és uszodaépítést, sosem a politika. Például nincs az 50-es medence, ha nem fog össze a három szentesi egyesület, egyébként meg „kardoztak” sok mindenben, nem voltak barátok, de az építéshez ezer-ezer pengővel járultak hozzá – említette Bíró Dániel. A négy évig, 1885-től 1889-ig működő tiszai fürdőház után vett komolyabb irányt egy városi medence építése.

A Szentesi Torna Egylet először az ifjúsági ház alá, a Kurca mederbe tervezte a városi uszodát, majd a Nagyörvényt akarták két töl téssel lerekeszteni, az ártézi kút vizéből töltötték volna fel a szabadstrandot. Mégsem

itt létesült a szentesi strandfürdő, hanem a ligeti, akkoriban gyümölcsöskert helyén talált otthonra – osztott meg érdekességeket a szerző. Érdeemes lenne szerintem még a melegfürdő hatvanas évekbeli építéséig tartó időszakot is feldolgozni.

Egy éven át tartó kutatómunkája során találkozott meglepő és megrázó esetekkel. Elmesélte, hozzátartozott az akkori kor-szellemhez és a fürdőélethez, hogy sokan öngyilkossági szándékkal oda mentek meghalni.

A magánkiadásban napvilágot látott kötet a Babilon Könyvesháznak keressék.

A szerző figyelmünkbe ajánlott egy különleges történetet, amire a könyvben pár mondatos utalás van, és utólag egy olvasója – Náday Géza unokája és Csallány Gábor leszármazottja – szolgált fantasztikus adalékokkal a háttértörténethez. A felettébb mulatságos anekdotából egy tiszai nudistát ismerhetünk meg, aki kénytelen volt ádámkosztümbben Tosca-áriák éneklésével bebizonyítani személyazonosságát.

„Bartha János ének- és zenetanár hűséges szerelmese volt a Tiszának...”

Ő volt az első szentesi nudista, akiről a visszaemlékezés szerzője, néhai Szeder János tudomást szerzett, tudniillik nem egyszer maga is szemtanúja volt, amint Bartha bácsi mezitelen poroszkált be a hús hullámok közé. János két ifjú cimborájával, Paksy Imrével és Fazekas Lajossal szintén gyakran járt a Zsup-sziget-hez... Az önfeledt, fedetlen pancsolást egy nap a túlparti hajóállomás felől közeledő csónak zavarta meg. Egy férfi evezett feléjük, utasa pedig egy hölgy volt. Az ifjú nudisták triumvirátusa ördögi tervet eszelt ki, hogy távol tartsa az illetéktelen betolakodókat. Iszapos sárral kenték be testüket, kivéve azt a részt,

amit a szobrokon fügefalevéllal szoktak eltakarni. E férfiaságukat kidomborító, naturista jelmezben álltak ki a szigetcsúcsra...

A szigetvédő incidens után nem sokkal Bartha bácsi is tiszteletét tette a Tiszán. Ahogy megszokta, az összes ruházatát a sutasba vetette, és önelégülten úszkált föl s alá, hogy köpcös alakjának minden pórúsát akadálytalanul átjárhassa a langymeleg folyóvíz. Mikor kellemesen kiázott végtagjaival kikecmergett a partra, akkor vette csak észre, hogy eltűnt a ruhája... Arra az elhatározásra jutott, hogy a város felé menet betér egy tanárára és segítséget kér...

Harmadszor is nekiveselkedett, elindult a következő tanya felé, immár egy furkósbotot markolászva, amit az árok szélén talált. Ezúttal sem voltak kedvezőek a körülmények: a gémeskútnál egy fiatal lány itatta a teheneiket, az apja egy kicsit odébb a trágyát villázta föl egy kocsira. Lánya sikolyától nagyot ugrott a gazda, de egyből földbe gyökerezett a lába, amint meglátta a meztelen jövevényt. Azt hitte, a vármegyei kórház elmeosztályáról megszökött örült tért be hozzájuk. El akarta zavarni, de az nem tágított. Bartha bácsi rendületlenül magyarázta, ő nem agybajos, nem szökött el sehonnan, hanem ének- és zenetanár, a Tiszán strandolt, és ellopták a ruháit. A szomszéd gazda is megérkezett, percek múlva meg ott kémkedett mindenki, gyerkőcök, feleségek, mi lesz ennek a vége. A házigazda rákurjantott az idegenre, legalább egy lapulevet szakítson magának, és takarja el, amit el kell. Azzal folytatta, hogy ha maga az, akinek mondja magát, énekeljen valamit, persze nem egyszerű, közismert nótát. Bartha bácsinak több se kellett, rágyújtott egy Tosca áriára, szinte önkívületbe esve formálta és nyújtotta a hangokat, mintha élete fellépésén egy színpadon állna, karjait pedig széttárta, mikor hangszálai a legjobban rezonáltak. A dal végén a taps elmaradt, de a gazda elismerően bólintott, és beinvitálta a zenetanárt. Keresetek neki valami göncöt, cseresznyepálinkával kínálták, ő meg újabb áriákkal szórakoztatta vendéglátóit. Besötétedett, holdvilágos estén indult haza Bartha bácsi, és az otthoni kapun belépve rögtön felbotlott valamin. Barna csomagolópapírba burkolt, jól átkötözött göngyöleg volt, amiben megtalálta a Tiszán eltűnt ruháit és a zsebében maradt, neki címzett, elveszettnek hitt levelet.

Másnap első dolga volt bemenni a rendőrségre....

A kapott információk alapján egy felsőpárti szabólegény került a célkeresztbe, az a férfi, aki ifjú menyasszonyát csónakáztatta arrafelé... elárulta, hogy bosszúból tette, a három négernek álcázott románcrombólón akart elégtételt venni...”

SZEPT. 30. HÉTFŐ

- A leves:** Aratógulyás
- B leves:** Tárkonyos csirkeraguleves
- A főétel:** Görögös muszaka
- B főétel:** Rántott csibemáj finomfőzelékkel

Napi ajánlat:

- Sonkával-gombával töltött karaj
- Csirkemell bacon pólyában
- Káposztás tészta
- Desszert:** Bundázott almakarikák

OKTÓBER 1. KEDD

- A leves:** Pandúrleves
- B leves:** Minestrone
- A főétel:** Dubary karaj rizibizivel
- B főétel:** Csongrádi aprópecsenye sült burgonyával

Napi ajánlat:

- Rántott zöldségek
- Kjévi csirkemell
- Bolognai spagetti
- Desszert:** Gyümölcsös rizskoch

OKTÓBER 2. SZERDA

- A leves:** Favágó leves
- B leves:** Legényfogó leves
- A főétel:** Sertéspörkölt magyaros száraz-babfőzelékkel
- B főétel:** Grassalkovich palacsinta burgonyapürével

Napi ajánlat:

- Kapros túróval töltött karaj
- Hawaii pulykamell csőben sültve
- Túrós csusza porccal
- Desszert:** Házi túrógombóc

OKTÓBER 3. CSÜTÖRTÖK

- A leves:** Lencseleves virslivel
- B leves:** Spanyol gazpacho
- A főétel:** Karaj pátkó bundában, rizzsel
- B főétel:** Mákos nudli vagy Morzsás nudli fügelekvárral

Napi ajánlat:

- Cigánypecsenye kakastaréjjal
- Rántott hal
- Lecsó
- Desszert:** Csíkos palacsinta

OKTÓBER 4. PÉNTEK

- A leves:** Babgulyás
- B leves:** Újházi csirkehúsleves csigatésztával
- A főétel:** Csikós tokány pirított tarhonyával
- B főétel:** Sajtos csirkecomb kukoricás rizzsel

Napi ajánlat:

- Bugaci aprópecsenye
- Kassai pulykamell
- Lekváros derelye
- Desszert:** Császármarzsa

Ezen felül minden nap kapható rántott szelet, rántott sajt, sült burgonya stb.

SZENTES, PETŐFI U. 7/A.

Menü: 1800,- Ft Desszert: 400,- Ft

Bővebb információ:

WWW.GALERIAKAVEHAZ.HU

TELEFON: 63/311-729

Sütőtökös édesburgonya krémleves

Hozzávalók: 1 sütőtök, 1 nagy édesburgonya, 1 kisebb burgonya, 2 salotta hagyma (mogyoróhagyma), 1 fej fokhagyma, 2db zsálya levél, 1 tk. kurkuma, 1 tk. kakukkfű, 1 húsleves kocka, só, bors, vaj, 250 ml tejszín.

Elkészítése: A fokhagyma tetejét levágjuk. Meglocsoljuk kevés olívaolajjal, majd alufóliába csomagoljuk, és 180 C fokos sütőben kb. 1 órán át sütjük. Miután megsült, kicsit hagyjuk hűlni, majd kinyomjuk a fokhagymakrémet a héjából.

A sütőtököt feldaraboljuk, és 180 C fokos sütőben puhára sütjük.

Egy edénybe olívaolaj és vaj keverékén megpirítjuk az apróra vágott salotta hagymát. Hozzáadjuk a zsályát, a fokhagymakrémet, a kockára vágott burgonyákat és a sült sütőtököt. Fűszerezünk, majd annyi vízzel öntjük fel, hogy ellepje a zöldségeket. Miután felforrt, hozzáadjuk a húsleves kockát is. Lassú tűzön fedő alatt addig főzzük, míg megpuhulnak a zöldségek.

Miután minden megpuhult, összeturmixoljuk a levest. Közben adjunk hozzá egy kis darab vajat is! Ha túl sűrűnek találjuk, adjunk hozzá egy kevés vizet! Végül öntsük fel a tejszínnel, kavargatjuk el, és még hagyjuk 2-3 percet főni!

Pirított tökmaggal, baconnel és kéksajttal tálaljuk!

+ Egészségügyi ügyelet

A felnőtt és gyermek ügyeleti ellátás a Mentőszolgálat épületében, Szentes, Sima F. u. 29-33. szám alatt működik.

Az ügyeleti idő: hétköznap délután 16.00 órától – másnap reggel 8.00 óráig, hétvégén, ünnepnapon: a nap 24 órájában.

A gyermekek ügyeleti ellátása hétvégén és ünnepnapokon 8-20 óráig a dr. Bugyi István Szentesi Multidiszciplináris Centrum SBO épületében, bejárat a Kiss Zsigmond utca felől. Az ügyelet egységes telefonszáma: 1830.

Az ügyeletet és készenlétet ellátó gyógyszer-tár szeptember 30 - október 7.

PatikaPlus

Gyógyszertár/ TESCO/

(Szentes, Alsóréti 258.)

Telefon: 63/562-201

Készenléti telefon: 20/779-5261

Gyógyszertári ügyelet ideje: hétköznap 19 órától 20 óráig, szombaton 18 órától 20 óráig, vasárnap 8 órától 20 óráig, ünnepnapokon 9 órától 20 óráig.

Ügyeleti időben a gyógyszer-rész a gyógyszer-tárban tartózkodik, csengetéssel hívható.

Gyógyszertári készenlét ideje: hétköznap 20 órától másnap 7:30-ig, szombaton 20 órától másnap 8 óráig, vasárnap 20 órától másnap 7:30-ig (ha vasárnap után ünnepnap következik vagy ünnepnap után vasárnap, akkor 9 óráig tart a készenlét), ünnepnap 20 órától másnap 7:30-ig (ha ünnepnap után vasárnap következik, akkor 9 óráig).

Készenléti időben a gyógyszer-rész az adott telefonszámon elérhető és indokolt esetben (sürgősségi osztályról, orvosi ügyeletről érkező betegek esetén) legkésőbb 30 perc múlva érkezik a gyógyszer-tárba.

HOROSZKÓP

Szept. 27- Okt. 4.

KOS Egyszer derűsen és reménytelien látsz a helyzeten, másszor úgy érzed, semmi esélyed a változásra. Jobb lenne minél előbb egyensúlyba jönnöd, mert ez az állandó hullámzás nagyon kimeríthet.

BIKA Egy nem várt akadályba ütközhetsz, ami megnehezíti az elképzelésed megvalósítását. Lehet, hogy az út bonyolultabb lesz, mint amire számítottál, de ez nem jelenti azt, hogy járhatatlan.

IKREK Ha előre szeretnél haladni, akkor ne nézz vissza a múltba! Zárd le, ami elmúlt, még akkor is, ha néha jól esne visszanyúltni valamiért! Nem nyithatod meg csak a jó dolgokat, mert a múlt terhei is jönnek velük.

RÁK Ne hagyd, hogy valaki megtévesszen, amikor a te éredkedre hivatkozva a saját pecsenyédet sütögeti! Ha ezzel neked tesz keresztbe, ráadásul igazságtalanul, akkor jogod van felemleni a szavad ez ellen.

OROSZLÁN A sikerek, amelyek túl könnyen jönnek, nem sokáig elégitik ki a kíváncsiság iránti vágyadat. Ne becsüld le azonban az eddigi teljesítményed, még akkor sem, ha úgy érzed, ideje nehezebb utakra lépni!

SZŰZ Szeretted közben tartani a dolgokat, most azonban itt az ideje, hogy a felelősségből másoknak is átadj egy kicsit! Be kell látnod végre, hogy nem kell minden terhet egyedül cipelned.

MÉRLEG Te is tudod, hogy ha csak a szerencsének, és nem a munkának köszönhetően kapsz meg valamit, akkor nem is igazán a tiéd. Most mégsem bánádd, ha nem kellek csatákat vívnod egy kis sikerért.

SKORPIÓ Még egy utolsó nagy feladat vár rád, mielőtt lazíthatnál. Úgy érezheted, az idegeid nem bírják már a feszültséget, de meglepően jól veszed majd az akadályt. A kapcsolódásra is lesz majd lehetőséged.

NYILAS Eleged van abból, hogy valaki más helyett gondolkodj és cselekedj, te is vágysz már egy kis pihenésre. Talán egy őszinte beszélgetés után átadhatás a felelősségből azoknak, akikre valóban tartoznának.

BAK Mielőtt döntést hozol, nem árt átbeszélni a dolgot egy közeli barátoddal, aki nem fél elmondani az őszinte véleményét, mert lehet, hogy olyan fontos dolgot világíthat rá, amire nem is gondoltál.

VÍZÖNTŐ A változás szelét már a bőrödön érzed, és tudod, hogy ha a terved sikerrel jár, egy egészen új életszakasz kezdődhet. A tét nem kicsi, a kilátások viszont kedvezőek, és ez máris jobb kedvvel tölt el.

HALAK Ne hagyd, hogy mások döntések el, mi az, ami fontos számodra! Ebben a hónapban sok a feladatod és kevesebb lehet az energiád, fontos, hogy azt olyasmire használj, ami téged valóban boldoggá tesz.

Szentek fekete krónikája (2.)

A tüdővész pusztítása

Vágyölgyi Zoltán

A belügyminisztérium hivatalos statisztikái szerint Magyarországon a 19-20. század fordulójának időszakában, évente mintegy 75 ezer ember lett a tüdővész, vagyis a tuberkulózis áldozata. A szentesi anyakönyvi hivatal éves adatai szerint a városban az elhunytak harmadának ugyanez a betegség okozta halálát.

1925. december 20-i keltezéssel íródott Szentesen az a postai levelezőlap, melyet egy első elemi osztályos tanuló írt. Címzése a következő: „Édes apámnak, Balázs Imrének, 5-ik honvéd gyalogezredben szolgált a nagy háborúban, meghalt szeptember hónapban.” A levél szövege így szól:

„Édes jó Apám! Három hónapja, hogy te meghaltál, és eltemettek, azaz, hogy a te jó lelked felment a kis Jézuskához az égbe, azóta mi nagyon szegények vagyunk, az édes anyám azt mondja, utolsó koronáját is elvitte a temetési költség, anyám is beteg. A doktor azt mondja megkapta te tölled a tüdőbajt, és én is megkaptam. Anyám azt mondja, mindketten meghalunk nemsokára, azaz, hogy felmegyünk az égbe te hozzád meg a kis Jézuskához. A jövő karácsonyt már ott fogjuk eltölteni, de még most élünk. Szeretnék erre a karácsonyra egy kis karácsonyfát, szépen kérek, mondd meg a kis Jézuskának, küldjön nekem is egyet.”

Ez a levelezőlap annak a kornak az emléke, melyben a tüdőbaj vagy más néven gümőkór válogatás nélkül, sorra szedte áldozatait. Idősek, fiatalok, gyerekek, nők és férfiak, senki nem érezhette magát biztonságban. A betegség okozója egy mikromilliméter nagyságú, pálcika alakú bacilus. Ez a kis élőlény támadja meg többnyire a tüdőt. Az emberi szervezet bizonyos mértékig képes ellenállni a bacilusnak, ám a legyengült immunrendszerű, alutáplált emberek, vagyis a szegénysorsúak körében nagy volt a betegség kialakulásának esélye. Leggyakrabban a fertőzött levegő, a fertőzött étel és ital, ill. a szoptatás révén terjedt. Tünete a véres köpet, a köhögési roham és a láz. A kezeltlen vagy nem megfelelően kezelt beteg állapota rohamosan romlott, így a halál beállta csak idő kérdése volt. Magyarországon a 20. század első évtizedeiben a gümőkór a nemzetközi helyzetenél is sokkal súlyosabb közegészségügyi problémát jelentett, ezért is nevezték „Morbus hungaricus”-nak, vagyis Magyar betegségnak.

1907-ben Csallány Gábor biztatására egy lelkes ifjú hölgy, Gulyás Pap Etelka, kinek szinte mindegyik családtagja a tüdőbaj áldozata lett, indított az egész megyére kiterjedő adakozási akciót. A befolyt összegből a kórház területén építendő tüdőszanatóriumot támogatták. Bár az épület 1914-ben átadásra került, az első világháború alatt sebesültekkel, később belgyógyászati betegekkel töltötték fel.

1913-ban dr. Rimely Dezső kórházigazgató fáradozásának eredményeképpen megindult a tüdőbeteg-gondozás a városban. Hetente kétszer 1 órában ingyen vizsgálták az érkezőket, és a tüdőbetegek, szükség esetén, élelmiszert is kaptak. Néhány kórlap szövegét látva ma is megborzad az olvasó: „Kora? 34 év. Családi állapota? Nős. Három gyermek apja. Lakása? Kamra, udvarra nyíló, közvetlen a disznóól mellett, ki nem nyitható kis ablak, földes szoba, bent főznek. Munkaképessége? Csekély. Hárman fekszenek együtt. Az asszony szintén tüdőbeteg. Két kisebb gyermek tüdővészre hajló.” – „Kora? 27 év. Családi állapota? Nőtlen. Apja tüdővészben halt meg.

Heten voltak testvérek, csak ő él.” – „Kora? 19 év. Családi állapota? Hajadon. Lakása? Udvari szoba. Két testvérevel alszik, mindkettő tüdőbeteg.”

1938-ban arról adott hírt a helyi sajtó, hogy az iskoláskorú gyerekeket és tanítóikat röntgenautó segítségével vizsgálják, és a súlyosabb eseteket kiemelik a gyermekközösségből. Pénzhiány miatt azonban csak korlátozott mértékben történt intézkedés. Dr. Tóth Béla tisztifőorvos jelentésében sötét képet festett a vármegye egészségügyi helyzetéről és a szentesi viszonyokról. Idézet a Csongrád megyei Hírlap „Nem lehet megállítani a tüdővész pusztítását” című írásából:

„Szentesen a központi református iskola tanulóit megvizsgálták, ott 550 tanuló közül 120 bizonyult olyannak, akiket klinikai kezelésnek kellene alávetni. A fertőzötté szám igen magasnak látszik és nagy gondot okoz, hogy a fertőzött gyermekeket miként lehetne elkülöní-

A szentesi tüdőbeteg gondozó intézet alapkövetétele 1940. október 13-án, előtérben Bonczos Miklós államtitkár, háttérben dr. Bugyi István. Forrás: Magyar Filmhíradó

teni a többiekől. A főorvos szerint kórházi osztály hiányában a jól prosperáló Iskolaszanatórium Egyesületet kellene megkeresni, hogy a szegénysorsú tüdővész gyermekek részére állandó ingyenes férőhelyet adjon. A helyzet azonban az, hogy bár az Iskolaszanatórium Egyesület céljaira minden középiskolás tanuló évenként egy pengőt köteles fizetni, alapszabályai értelmében az egyesület tüdővész gyermekeket nem vesz fel. Párhuzam kedvéért ideiktatjuk a jelentés azon adatát, mely szerint a tavaly bejelentett gümőkóros megbetegedések kétharmada halálos volt.”

A helyzet súlyosságát a minisztériumban is érzékelték, ezért 1940-ben döntés született a szentesi tüdőbetegotthon létesítéséről, mely 1943-ban kezdte meg működését dr. Lehoczky Arthur vezetésével. A manzárdtetős épület a kórház parkjában, a Kiss Zsigmond utcával párhuzamosan épült. Itt nyílt az országban először tbc-s szülészeti, ahová az ország más vidékeiről is érkeztek kismamák.

A betegség elleni küzdelemben óriási előrelépést jelentett a francia BCG védőoltás. Szentesen és a megyében a 30 évnél fiatalabb lakosság oltását 1949-ben kezdték el. Az 1950-es évektől alkalmazott INH nevű antibiotikum a már kialakult tbc-s betegek kezelésére volt alkalmas. Mindezek mellett a kötelező tüdőszűrés bevezetése, a jobb higiéniai viszonyok, a pasztörizálás elterjedése és a megfelelő táplálkozás voltak azok a fontos tényezők, melyek megálljt parancsoltak a tüdővész pusztításának. Ennek öröndetes eredménye volt, amikor 1969-ben, betegek hiányában, bezárta kapuit a szentesi tbc-s osztály.

Szeptember - Október

PROGRAMAJÁNLÓ

Szeptember 30-tól október 6-ig az Országos Könyvtári Napok keretében:

50 %-os beiratkozási díj, késedelmi díjak elengedése és helyi kiadványok 50 %-os vására lesz a városi könyvtárban.

28. szombat

Bóta Csaba festőművész Utazás az elme világából című festménybemutatója a Dózsa Háznál, a Kurca parton 19 órától. Ingyenes rendezvény.

28. szombat

Fábián Emőke, a Katona Kiss Ferenc és Turi Julianna Alapítvány díjazott művészeinek A kép-tár és a táj című kiállítása nyílik a Tokácsli Galériában 15 órai kezdettel. A kiállítás október 19-ig tekinthető meg. Ingyenes rendezvény.

29. vasárnap

Kurca Road Show a St. Júpát Sportegyesület szervezésében. Gyalogtúra: Kurcpart-belváros, táv 2,7 km. Gyülekező a Dózsa Háznál 15 órakor. Kerékpártúra: Kurca térsége, táv 15-20 km. Gyülekező: 8 órakor a Dózsa Háznál. Vízi túra: Kurca-belváros, táv: 3,1 km. Gyülekező a Dózsa házánál 15 órakor.

Október 1. kedd

A Liszt Ferenc-díjas Király Csaba zongoraművész koncertje a Hangversenyközpontban 19 órától. Jegyárutató pontok: Művelődési és Ifjúsági Ház, Hangversenyközpont. Online jegyértékesítés: www.jegy.hu/city/szentes

Október 2. szerda

Szentes hídjait Móra József önkormányzati képviselő mutatja be a könyvtárban 18 órakor.

Október 4. péntek

A Zaporozsec zenekar koncertje a Turul Terasz és Rendezvényközpontban. Kezds 21 órakor. A rendezvény ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Október 4. péntek

Kreatív könyvtárosok kiállítása. A megnyitó a városi könyvtárban 17 órakor kezdődik. A kiállítás október 24-ig tekinthető meg.

Október 5. szombat

„g”Átfutás Csongrád-Szentes Tisza gát.

Rakk László

Az idei lesz a 27. alkalom, hogy Szentes és Csongrád közös futóversenyt hirdet a fiatalok és az idősebbek számára. A térség legrégebbi, de a kemény mag által soha cserben nem hagyott szabadidős sportrendezvénynek a célja továbbra is az, hogy jó hangulatban, kellemes környezetben mértessen meg mindenki, profi vagy amatőr egyaránt. Szaszko Norberttel, a „g”-Átfutás egyik megálmodójával nosztalgizáltunk a kezdeti időkről.

– **Hogyan indult az első „g”-Átfutás?**

– Éveken keresztül kézilabdáztam, de 1996-ra már befejeztem az aktív játékot. A sporttól azonban nem akartam eltávolodni, így elkezdtem futni, de csak finomam, 4-5 kilométereket. Ez aztán lassan felkészült 10 kilométer fölé. Egy nap átfutottam Csongrádra végig a gáton, ami akkor még nem volt leaszfaltozva, és arra gondoltam, ezt másoknak is meg kéne tenniük! Dobos Attilával belevágtunk. Ő már vett részt hasonló versenyen és voltak tapasztalatai. 1997 áprilisára meghirdettük az első „g”-ÁT futást.

– **Hogyan történt a névadás?**

– Azt tudtuk, hogy kell egy jó

Ismét „g”-ÁTfutás

név, amivel azonosítani lehet a versenyt. A gátfutás jó ötletnek tűnt, csak valahogy meg kellett különböztetni az atlétikai számától. Ezért lett „g”-ÁTfutás. Az első verseny sikeres lett, folytatást kívánt. Aztán én lettem a főszerve-

Csongrádról rajtolnak

Október 5-én, szombaton Csongrádon a Dob utcában lesz a hosszú táv rajtja (Csongrádi Gyógyfürdő és Uszoda)

Cél: Szentes, Pusztai László Sporttelep

Hosszú táv: 14,5 km

Rövid táv: 6 km

Nevezés a fenti QR kóddal!

ző, rohangáltam ajándékok után, szponzorokat kerestem, volt, aki könyvet, volt, aki zoknit adott, intéztem az ajándékpólokat, a frsítőt, a kaját és mindent, ami még felmerült. De gyorsan lettek új társaim is.

– **Kik segítettek?**

– Már az első verseny szervezése közben felmerült, hogy kellene egy szervezet, aki a rendezvény mögé áll. Ez lett a Klauzál DSE Tariné Lantos Piroska vezetésével. Felkerestem Takács Lászlót, aki akkor a szentesi sportreferens volt. Ő nagyon pozitívan állt hozzá! Mindenben támogatott, és pénzt is tudott szerezni. A csongrádi oldalon az önkormányzat részéről Gyovainé Kósa Erika, majd

Petry Rudolf lett a rendezvény szervezője, akit később Cseri Gábor váltott.

– **Mekkora volt az érdeklődés?**

– A rendezvény folyamatosan fejlődött, kezdettől fogva 100 főlt volt a jelentkezők száma. Az első versenyt igazából még közúton akartuk lebonyolítani, de a rendőrség udvariasan lebeszélte róla. Hogy hangsúlyozzuk a két város összefogását, azt találtuk ki, hogy egyik évben Szentesen lesz a rajt, a befutó pedig Csongrádon, majd a következő évben fordítva. Ez a hagyomány azóta is éll!

– **26 év alatt számos nehézség is adódhatott.**

– 2000-ig tavasszal zajlott a verseny, de akkor váratlan problémák merültek fel. Oly mértékben áradt a Tisza, hogy senkit sem engedtek a gátra. Későbbi időpontra tettük a versenyt, de aztán be kellett látnunk, hogy szerencsésebb lenne őszre halasztani. 2006 őszén adták át a Szentes-Csongrád kerékpárutat, amit nagy megkönnyebbüléssel vettünk tudomásul, mert nem kellett porban és térdig érő fűben futni. Időközben Petrity Rudi kitalálta a „fél-távot”, mert beláttuk, hogy nem mindenki tudja lefutni a 14 km-t. Ebben az évben állt rajt az előző Dominik fiam, aki rögtön 10 percet vert rám!

Kétszáz versenyzőt várnak

Hering Viktor

Szeptember 28-án, szombaton 9 óra 45 perckor kezdődik a Pusztai László Sporttelep hátsó dobópályáján az idénzáró Szentesi Dobóverseny. Ahogy azt Benkő Istvántól,

az eseményt szervező Maximus SE elnökétől megtudtuk, közel kétszáz sportolót várnak a hétvégi rendezvényre, az ország minden szegletéből érkeznek sportolók, hogy diszkoszvetésben és súlylökésben mérjék össze tudásukat. Fiával érkezik a versenyre Athén olimpiai

ezüstérmese, a diszkoszvető Kővágó Zoltán.

– A legfiatalabb versenyzőktől a senior kategóriáig szinte minden korosztály képviselteti magát szombaton – mondta Benkő István. – Hat szentesi sportoló is dobókörbe áll. Sajnos Várad Krisztina nem tud versenyezni, mert a kezét pánthozták, így számára befejeződött az idény. Bízom abban, hogy az operáció sikeres lesz, és az esztendő végén már elkezdheti az edzéseket.

Hering Viktor

Mindkét mérkőzését megnyerte, ezzel bejutott a BENU Női Magyar Kupa nyolcas döntőjébe a Valdor Szentesi VK vízilabdacsapata. A mieink a fővárosi csoportkörben a III. kerületi TVE és a Tatabánya ellen diadalmaszkodtak.

A házigazda III. Kerület ellen az utolsó pillanatig kiélezett, izgalmas mérkőzést vívott Tóth Gyula vezetőedző együttese. A vendéglátók az utolsó perc előtt néhány másodperccel még 9–8-ra vezettek, ám ekkor Boldizsár Rebeka egyenlíteni tudott. Az eredmény a hátralévő időben már nem változott, ezért büntetőpárbaj következett. A maratoni hosszúságú csata végül a mieink javára dőlt el,

Negyeddöntős a kupában a Valdor

így két ponttal várhatták a Tatabánya elleni délutáni mérkőzést. Mivel ezen 10–8-as szentesi siker született, a Valdor 5 pontot gyűjtve, a csoportját megnyerve jutott be a negyeddöntőbe.

– A célunkat elértük, hisz mind-

két mérkőzést megnyertük. Erre sok szempontból lehet építeni. Ezt fogjuk tenni, mert mindenki, a csapat és az edzők is így akarják – nyilatkozta a klub közösségi oldalának Tóth Gyula, a Valdor vezetőedzője.

BENU Női vízilabda Magyar Kupa, csoportmérkőzések

III. kerületi TVE –

Valdor Szentesi VK 17 – 18

(0-1, 2-2, 2-2, 5-4, 8-9)

A szentesi gólszerzők: Boldizsár R. 5, Kővér-Kis, Lengyel, Varga V. 3-3, Molnár D. 2, Korom, Zöld

Valdor Szentesi VK –

Tatabánya 10 – 8

(2-2, 4-1, 2-3, 2-2)

A szentesi gólszerzők: Kővér-kis 4, Varga V., Korom 2-2, Zöld, Erdélyi

Bravúros meccsek, csodás győzelmek

Hering Viktor

Bejutott a BENU Férfi vízilabda Magyar Kupa negyed-döntőjébe a Metalcom Szentesi VK férfi csapata. Rádásul micsoda meneteléssel! Kis Gábor gárdája előtt a Szolnok, az Újpest és az OSC is fejet hajtott, a mieink veretlenül, csoportgyőztesként jutottak a legjobb nyolc közé. A Magyar Kupa október végén folytatódik, akkor már oda-visszavágós párharcokkal.

A szentesi csoportkörben sorrendben a Szolnok, az Újpest és az OSC várt a mieinkre, és az is biztos volt, hogy a négyből mindössze két egyesület folytathatja a hazai kupasorozatban. A pénteki nyitó nap rögtön egy meglepő, ám annál egyszerűbb eredménnyel kezdődött: a Metalcom 11-10-re legyőzte a Szolnok együttesét, amire emberemlékezet óta nem volt példa. A találkozó első negyede kilenc gólt hozott, ekkor még a vendégek vezettek 5-4-re, ám a második nyolc perc már a Szentesé volt, ezt két góllal nyerték Szatmáriék. Mivel a második félfélt kétszer 2-2-es negyedeket hozott, így a mieink örülhettek a bravúros három pontnak.

Szombaton az Újpest elleni csata következett, amit, ha nagy küzdelem árán is, de 15-12-re

megnyert a Metalcom. Itt az első három negyedet követően még döntetlenre álltak a felek, ám az utolsó nyolc percben nagyon kitettek magukért pólósaink, így listavezetőként várhatták a vasárnapi, záró kört.

A körbeverések miatt még az is elképzelhető volt, hogy végül búcsúzik az addig remekül teljesítő hazai együttes, hiszen az OSC ellen kellett volna minimális vereséggel lehozni a találkozót. A délből kezdődő mérkőzésen végig fegyelmезetten, koncentráltan és gólerősen vízilabdáztak a mieink, és gyakorlatilag végig vezettek is. A derbi már a rendes játékidőben eldőlhetett volna, ám a fővárosiak négy másodperccel a vége előtt egyenlítették, így következhetek a büntetődobások. Szentesi részről Asanyin, Hajdú,

Tóth és Bozó is értékesítette az ötméterest, míg a vendégek harmadik és negyedik lövését a találkozó mindössze erre két büntetőre becserélt Pásztai Benedek bravúrosan hárította, így a Metalcom nyert és jutott a negyed-döntőbe.

– Nem mondom, hogy ez a három siker be volt tervezve, ám az nem ért meglepetésként, hogy ilyen vízilabdát játszottunk – kezdte értékelését Kis Gábor, a Metalcom Szentesi VK vezetőedzője. – A nézők csak azt látják, amit a mérkőzéseken nyújtanak a srácok, ám azt nem, hogy mit produkálnak az edzéseken. Ezeket a pillanatokat ki kell most élvezniük a játékosoknak, hiszen nem sok ilyen akad egy sportoló életében. Játékosaim remekül játszottak, örülni kell ennek

a sikernek, de ezt egyedül maguknak köszönhetik, hiszen azt a munkát, amit beletettek, most siker koronázta. Bízom benne, hogy arra, amit most letettek az asztalra, arra a vízilabdát szerető közönség felkapta a fejét. A siker, a győzelem sosem fog magától jönni áldozatok és kemény munka nélkül. Joggal lehetnek büszkék magukra a játékosok, most itt az ideje annak, hogy ünnepeljenek kicsit, ám ezt a sikert is tudni kell a helyén kezelni!

BENU Férfi vízilabda Magyar Kupa, csoportkör, Szentes

Szolnoki Dózsa – Metalcom Szentesi VK 10-11

(5-4, 1-3, 2-2, 2-2)

A szentesi gólszerzők:

Horváth Á. 3, Tóth Gy., Hajdú, Szatmári 2-2, Asanyin, Csorba

UVSE – Metalcom Szentesi VK 12-15

(3-2, 1-2, 6-6, 2-5)

A szentesi gólszerzők: Tóth Gy., Bozó, Hajdú, Szatmári 3-3, Asanyin, Horváth Á., Vékony

Metalcom Szentesi VK – OSC 15-13

(3-3, 4-3, 3-2, 1-3, 4-2)

A szentesi gólszerzők: Tóth Gy., Asanyin 3-3, Bozó, Szatmári, Hajdú, Csorba 2-2, Horváth Á.

Judo-érmek

Egerben tartották a Tóth Péter cselgáncs emlékversenyt, ahol a Pollák DSE versenyzői is szerepeltek. Diák B korcsoportban (-45 kg) 5. helyen végzett Varga Zalán, aki nagyon kemény küzdelemben érte el eredményét. Hasonlóan cselgáncsozott a serdülő csoportban (-81 kg) Gagov Borisz is, aki szintén az ötödik lett.

A judósok nem sokat pihentek, hiszen szeptember harmadik hétvégéjén rendezték meg Pakson az Atom Kupa nemzetközi versenyt. Szombaton Varga Zalán diák korcsoportban (-45 kg) kiesett. Másnap a serdülő (-81 kg) Gagov Borisz a harmadik lett,

ifjúsági korcsoportban (+70 kg) Kunszabó Afrodité Éda szintén a 3. helyen zárta a versenyt.

A judósok minden délután fél 5-től a Pollák technikum tornatermében tartják edzésüket, ahová várják a sportolni vágyó fiatalokat.

Ha nincs akarat, nincs siker

Hering Viktor

Háromgólos vereséget szenvedett Tiszaszigeten a Szentesi Kinizsi SZITE vármegyei első osztályban szereplő labdarúgócsapata. Szöllősi Ferenc vezetőedző szerint akadnak labdarúgói, akik nem érzik át egy-egy mérkőzés fontosságának a súlyát. Javítani szombaton lehet, sőt kötelező is, az ellenfél a Balástya együttese lesz hazai pályán.

Ahogy azt korábban Szöllősi Ferenc lapunknak elmondta, valóban nem tükrözte a Tiszasziget csapatának játékerejét a tabellán elfoglalt helyezése. A forduló előtt a mieink mögött álló szigetiek simán tartották otthon a három pontot a Kinizsi ellen. A házigazdák a 22. percben szerezték meg a vezetést, a fordulást követően pedig még kétszer vették be Verébelyi kapuját.

– Amíg nem küzdünk a pályán egymásért és a klubért, és nem érezzük át a súlyát a mérkőzéseknek, addig lehet

itt bárki az edző – kezdte értékelését a vezetőedző. – Akarat nélkül nem lehet sportolni, erre jó példa volt ez a mostani mérkőzés is. Sajnos betegségek és egyéb okok miatt meglehetősen szűkös kerettel tudtunk elutazni, mindössze három bevethető játékosom ült a kispadon. Ettől függetlenül a pályán ennél sokkal többet kellett volna tennünk a jobb eredmény eléréseért. A végeredmény a második bekapott gól után dőlt el végérvényesen, de igazából nem volt kérdéses, melyik csapat szerzi meg a három pontot. Az biztos, hogy szombaton a Balástya ellen nem csak a visszatérők miatt lesznek változások a kezdőcsapatban.

A piros-kék együttes jelenleg hat fordulót követően hat ponttal a tabella nyolcadik helyét foglalja el. A Szentesi Kinizsi SZITE – Balástya mérkőzés szombaton, 16 órakor kezdődik a Pusztai László Sporttelepen.

HÍDSÉTA AZ EMLŐRÁK VILÁGNAPJA ALKALMÁBÓL

2024. Október 4. Szentes

Indulás a Kossuth térről 15.00 órakor

A RÉSZTVEVŐK KÖZÜL AVON-OS AJÁNDÉKOKAT SORSOLUNK KI!

KIEGÉSZÍTŐ PROGRAMOK A KOSSUTH TÉREN

- CSONTSŰRŰSÉG MÉRÉS (sarokcsontból)
- EMLŐ ÖNVIZSGÁLATÁNAK BEMUTATÁSA

A rendezvény az Együtt Könnyebb Klub,
a Szentesi Egészségfejlesztési Iroda
és az AVON Cosmetics Hungary Kft.
szervezésében valósul meg.

